

### *Література*

1. Адміністративне право України: підручник / Т. О. Коломєць. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 567 с.
2. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.
3. Положення про Державну авіаційну службу України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 08.10.2014 № 520 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/520-2014-%D0%BF>
4. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.
5. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 20 лютого 2003 р. № 545-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 17. – Ст. 140.

УДК 342.9:656.7.071.7(043.2)

**Лахай Є. С.**, студентка,  
Навчально-науковий Юридичний інститут,  
Національний авіаційний університет, м. Київ,  
Науковий керівник: Розум І. О., к.ю.н., доцент

## **ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ ПОЛЬОТІВ НА АВІАЦІЙНОМУ ТРАНСПОРТІ В УКРАЇНІ**

У сучасному світі проблема забезпечення безпеки польотів на авіаційному транспорті є однією з найактуальніших. Вона зачіпає майже всі важливі сторони життя суспільства – політику, економіку, добробут людей. Від того, наскільки професійно відповідні державні структури діють у цій сфері, залежатиме безпека людей, економічна ефективність авіаційного транспорту та його конкурентоспроможність, а, зрештою, авторитет у світі держав, які виявляють реальну турботу про безпеку своїх авіаційних транспортних систем.

Аналіз статистичних даних про авіаційні події, що сталися за останні роки в Україні, свідчать про значне погіршення стану безпеки польотів під час проведення авіаційних робіт як за абсолютними, так і за відносними показниками аварійності. За даними Міжнародної організації цивільної авіації, відносні показники рівня безпеки польотів у вітчизняній галузі цивільної авіації значно гірші від середніх загальносвітових показників. За останні десять років страхові компанії відшкодували збитків від авіаційних подій на суму понад 180 млн. гривень [1].

За спостереженнями фахівців, основними причинами транспортних подій (в тому числі й на авіаційному транспорті) в Україні є в першу чергу незадовільний технічний стан і фізичний знос основних засобів рухомого складу, порушення правил технічної експлуатації транспорту через

низький рівень знань, професійної підготовки, відсутність належного контролю стану безпеки руху і недосконалість законодавства в цій сфері. При цьому останній фактор є одним з визначальних.

Правове регулювання безпеки польотів на авіаційному транспорті здійснюється за допомогою норм різних галузей права, оскільки ця діяльність має комплексний характер і міжгалузеве значення. Проте нормам адміністративного права в правовому забезпеченні роботи повітряного транспорту належить особливе місце. Вони є активним організуючим і керуючим елементом транспортного комплексу, що пояснюється деякими чинниками [2, с. 437].

По-перше, нормами адміністративного права регулюється найзначніша за обсягом частина суспільних відносин у сфері авіаційної безпеки. Їх джерелами є закони і підзаконні акти, що визначають статус суб'єктів безпеки та інших учасників суспільних відносин у зазначеній сфері, правила поведінки, заборони, що забезпечують безпеку для життя, здоров'я, майна людей, відповідальність за діяння проти громадської безпеки.

По-друге, коло суб'єктів адміністративно-правової діяльності щодо забезпечення авіаційної безпеки значно ширше, ніж кримінально-правової, оперативно-розшукової, цивільно-правової діяльності у відповідній сфері.

По-третє, суб'єкти забезпечення безпеки польотів на авіаційному транспорті реалізують свої повноваження в межах відносин влади-підкорення, в яких присутня юридична нерівність їх учасників.

По-четверте, на основі норм адміністративного права здійснюється відомчий контроль щодо підтримання безпеки функціонування авіаційного транспорту.

Це дає нам підстави вважати, що адміністративно-правовий метод є визначальним у системі методів забезпечення авіаційної безпеки.

Діяльність суб'єктів забезпечення авіаційної безпеки спрямована головним чином на попередження порушень у сфері безпеки польотів, пасажирів, співробітників авіаційного транспорту. Тому акти, що регламентують їх діяльність, в обов'язковому порядку включають норми, які визначають права суб'єктів безпеки на вимогу від відповідальних осіб дотримання норм безпеки на об'єктах авіаційного транспорту, усунення причин і умов, сприяючих здійсненню правопорушень у даній сфері. Такі норми можуть міститися як у законах, так і в підзаконних актах [2, с. 432].

Отже, правове регулювання має своєю метою створення якісної нормативно-правової основи, що забезпечує ефективне функціонування системи захисту громадської безпеки за наявності державного контролю за діяльністю її суб'єктів. Вирішення цієї проблеми пов'язано з уніфікацією нормативно-правової основи безпеки польотів, підвищенням ефективності дії всіх правових засобів на учасників цих відносин.

Практичне вирішення задачі організованості, впорядкованості суспільних відносин у сфері забезпечення безпеки польотів на авіаційному транспорті значною мірою залежить від вдосконалення законодавства, що регламентує ці відносини, від повноти і якості врегулювання нормами права різних аспектів даної сфери. Саме висока суспільна значущість мети підвищення безпеки польотів на авіаційному транспорті і комплексний багатогалузевий характер проблеми визначають необхідність нормативно-правового регулювання відносин у цій сфері. Ця необхідність обумовлена ще й тим, що саме спеціальні (орієнтовані на безпеку польотів) державні дії можуть призвести до значного розвитку цієї системи, і, як наслідок, до скорочення аварійності на цьому виді транспорту.

#### *Література*

1. Про схвалення Концепції Державної цільової програми безпеки польотів на період до 2015 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 березня 2009 р. № 273 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

2. Разводовський В. Й. Адміністративно-правове регулювання правовідносин у транспортній сфері України: монографія / В. Й Разводовський. – Х.: НУВС, 2004. – 496 с.

УДК 343.341: 347.822.4

**Лісова В. Ю.**, студентка,  
Навчально-науковий Юридичний інститут,  
Національний авіаційний університет, м. Київ  
Науковий керівник: Юринець Ю. Л., к.ю.н., доцент

### **ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ В ГАЛУЗІ АВІАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ**

Державне регулювання діяльності в галузі авіації спрямоване на гарантування безпеки авіації, забезпечення інтересів держави, національної безпеки та потреб суспільства у повітряних перевезеннях та авіаційних роботах, а також полягає у формуванні державної політики та стратегії розвитку, визначенні завдань, функцій, умов діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України, застосуванні заходів безпеки авіації, прийнятті загальнообов'язкових авіаційних правил України, у здійсненні державного контролю за їх виконанням та встановленні відповідальності за їх порушення.

Специфіка відносин щодо використання повітряного простору зумовила необхідність об'єднання правових норм в єдиному законодавчому акті – Повітряному кодексі України від 19.05.2011 р. [1], також він встановлює правові основи діяльності в галузі авіації.